

Mark- och miljödomstolen

Växjö tingsrätt

Box 81

351 03 Växjö

Kompletterande yttrande gällande Vellinge kommuns ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för uppförande av översvämningsskydd i Höllviken, Ljunghusen, Skanör och Falsterbo, Vellinge kommun

Mål nr: M3258-18

Falsterbonäsets Naturvårdsförening (FNF) har i tidigare yttrande 2019-07-08 lämnat sina synpunkter på ovannämnda ansökan. Efter att ha deltagit domstolens syn i fält 2019-12-11 - 2019-12-12 har vi beretts tillfälle att här inkomma med några kompletterande synpunkter.

Övergripande

Vi vill än en gång understryka hur viktigt det är att invallningarna kring Falsterbonäset sker genom största möjliga anpassning till befintlig natur och utan onödiga drastiska förändringar av landskapsbilden. Kommunens efterhand modifierade ansökan snarast förstärker intrycket att man vill minimera kostnaderna och prioritera tekniskt bekväma lösningar, hellre än att satsa det som krävs för långsiktiga hänsyn till Nässets unika naturvärden, såväl de vetenskapliga som sociala.

Längs väg 100 i Höllviken

Kommunen vill som översvämningsskydd här bygga en mur mot havet utanför befintliga väg 100, i stället för tidigare påtänkta vall.

Vägen är i sig ett stort ingrepp i strandängsnaturen, varför Vattendomstolen 1987 avslag kommunens begäran om dess byggande. Ett beslut som Vattenöverdomstolen senare dock undanröjde. Vi anser att det enda rimliga är att man tar de högre kostnaderna för att höja det befintliga hinder som vägen

redan innebär. Detta för att skapa ett kompakt och långsiktigt översvämningsskydd och samtidigt minimera ytterligare ingrepp i befintlig naturmiljö och landskapsbild. En mur skulle inte bara innebära ett brutalt inslag i landskapet utan också utgöra ett oförutsägbart hinder för djurlivet.

Längs Strandbadsvägen och Storevångsvägen

En rak och bred vall ute på Skanörs ljungs naturreservat längs Strandbadsvägen skulle förändra landskapsbilden på ett drastiskt sätt. Även här anser vi att man bör ta kostnaderna för en långsiktig lösning genom att i stället höja Strandbadsvägen. Detta skulle innebära ett bastant översvämningsskydd och bevara landskapsbilden i naturreservatet. En sådan lösning borde förordas även norrut, med höjning av den befintliga Storevångsvägen i stället för en rak bred och hög vall utanför. Förvisso mer kostsamt ur ett kortsiktigt perspektiv, men en räntabel satsning på Falsterbonäsets naturvärden för kommande generationer!

Skanör Knävången

Kommunens första alternativ med en rak, bred och hög vall i längs Knösvägen innebär enligt vår mening en alltför brutal förändring av landskapsbilden, varför FNF liksom länsstyrelsen förordar alternativ två närmare bebyggelsen.

Längs Slottsstigen från Hamnvägen till Borgruinen.

Här föreslår kommunen en mur i gränsen mellan tomtmark och Flommens naturreservat. Vi anser att man i södra delen, från Hamnvägen fram till Kaptensgatans förlängning, bör höja befintlig stig (Slottsstigen) till en vall, som i sina kanter berör både befintliga tomter och naturreservatet. På denna sträcka är det endast två tomter som idag har murar i sin västra gräns. En vall bibehåller på det viset fortsatt god utsikt över Bakdjupet, med strandängar och strandhedar, inifrån tomterna och smälter bättre in i landskapet än en mur. Vallen skulle visserligen innebära ett visst intrång i naturreservatet, men det skulle även den föreslagna muren. En mur kommer dessutom att fungera som ett vandringshinder, för framför allt för de groddjur som huvudsakligen rör sig in och ut ur Flommen-reservatet på denna del av sträckan.

Norr om Kaptensgatan är det bara några få hus som inte har mur eller plank. Här är det möjligt att lägga den föreslagna muren i tomtgränsen, gjuta i betong med struktur av träplank och måla muren i olika traditionella färger (vitt, grått, blått och gult). Dvs i nyanser som stämmer med dagens plank och murar. Det är först upp till borgruinen som man åter har en markant vandring av groddjur till och från vallgraven. Här kommer hindret enligt uppgift att utgöras av en vall, vilken inte utgör något vandringshinder för djurlivet.

Vallarna kan konstrueras med en inre hård kärna och täckas av naturligt material från Näset, vilket i sin tur övertäcks med befintligt avhyvlat markskikt för att få en flora som överensstämmer med omgivningens.

Triangeln Axelssons Torg – Hamnvägen – utfart Hamnvägen

Kommunen föreslår en sorts extrainvallning av denna triangel kring Möllevallens fotbollsplan, genom förhöjning av gång-cykelstigen mot hamnen från Axelssons torg och längs Hamnvägen in till samhället. Motivet är att man skall få längre tid för att få ett mobilt skydd på plats vid utfarten medan vattnet stiger. Vi anser att ett permanent skydd vid utfarten, exempelvis som en långsamt stigande förhöjning av vägen likt den vid Knösvägen, knappast kan bli dyrare än att bygga denna långa triangel, vilken kommer utgöra en påtaglig förändring av det öppna landskapet i Flommens naturreservat. Som bonus kommer vägbulan fungera fartdämpande för trafiken på den raka Hamnvägen.

Längs tångvallen vid Falsterbo golfklubb i Flommens naturreservat

Kommunens senaste förslag, att skyddet på den här sträckan utformas som en lång rak mur utanför tångvallen, kan vi inte acceptera. Eftersom marknivån över havet på denna sträcka är relativt hög och endast de sista "topparna" av ett extremhögvatten kortvarigt kan tänkas nå hit upp, anser vi att man på allvar måste utreda alternativet att restaurera och förstärka tångvallarna som ett fullgott översvämningsskydd vid tillfälligt extremhögvatten. Det kan inte vara rimligt att översvämningsskyddet har samma dimension på denna relativt höga nivå som vid lägre marknivåer norr och nordväst om Skanör.

Tångvallarna uppfördes ursprungligen av Skanör-Falsterbos befolkning, dels som hägn för att stänga ute betesdjuren från de odlade vångarna och dels som översvämningsskydd. Vallarna är skyddade som fast fornlämning enligt fornminneslagen, men det är en tolkningsfråga huruvida de får underhållas enligt hävd, sedan 800-1000 år, eller inte. På grund av uteblivet underhåll sedan 1930-talet håller tångvallarna på att erodera bort och dess rester försvinna under växtlighet, en tveksam bevarandestrategi. Dess bäst bevarade partier är dock de längs den aktuella sträckan vid Falsterbo golfklubb.

Tångvallarnas bevarande och framtida skydd bör utredas av natur- och fornminnesvårdande myndigheter, innan Mark- och miljödomstolen beslutar om utformningen översvämningsskydden längs sträckor med tångvall.

Tångvallarna är uppförda av torkad bandtång varvad med skurna grästorvor och underhålls ständigt av befolkningen. Under några decennier i slutet av 1900-talet var bandtången nästan försvunnen som ilandflutet material men förekommer nu åter rikligt längs Näsets stränder. I stället för att skymma rester av den fasta fornlämningen tångvall, bakom en rak och artificiell mur, bör man kombinera skyddet mot tillfälligt extremhögvatten med en restaurering av vallarna och samtidigt höja deras värde som unik lokalhistorisk turistattraktion.

Skanör-Falsterbo 2019-12-26

För Falsterbonäsets Naturvårdsförening

David Carlsson/ordförande

Jan-Åke Hillarp

Mikael Kristersson

Falsterbonäsets Naturvårdsförening, Box 32, 239 21 Skanör

www.falsterbonaset.se